

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

im. Bartłomieja Nowodworskiego

w Tucholi

Załącznik nr 1
do Statutu Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. B. Nowodworskiego w Tucholi

WEWNĄTRZSZKOLNY

SYSTEM OCENIANIA

Zmiany wprowadzono uchwałą Rady Pedagogicznej
w dniu 4 kwietnia 2017r.

Rozdział 1

CELE I ZADANIA WSO

§ 1

1. Cele oceniania:

- a) monitorowanie pracy ucznia;
- b) przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.

§ 2

2. Ocenianie wewnętrzne obejmuje:

- a) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych/rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;
- b) ustalanie kryteriów oceniania zachowania;
- c) ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznych/rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz śródrocznej/rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- d) przeprowadzanie egzaminów sprawdzających, poprawkowych i klasyfikacyjnych;
- e) ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane śródrocznych/rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- f) ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

Rozdział 2

OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

§ 3

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. W szkole obowiązuje klasyfikacja śródroczna i roczna.
2. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - a) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznych
 - b) i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - c) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - d) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.
 - e) warunkach i sposobach przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz szczególnych uzdolnieniach ucznia.
3. Nauczyciel jest obowiązany, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
4. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
5. Sposób udostępniania uczniowi i jego rodzicom sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych.
 - a) Nauczyciel oddaje uczniowi sprawdzone i ocenione prace pisemne na lekcji podczas omawiania wyników danej formy kontroli (w razie nieobecności ucznia – po jego powrocie do szkoły).
 - b) W przypadku zgłoszenia wątpliwości co do oceny z pracy pisemnej uczeń lub jego rodzic są zobowiązani dostarczyć ww. pracę nauczycielowi w celu rozstrzygnięcia wątpliwości.

§ 4

OCENIANIE BIEŻĄCE

1. Ocenianie bieżące ma na celu monitorowanie pracy ucznia i informowanie o jego postępach.
2. Ocenianie bieżące przeprowadza się wg skali ocen:

stopień	cyfrowo
celujący	6
bardzo dobry	5
dobry	4
dostateczny	3
dopuszczający	2
niedostateczny	1

Ocenami pozytywnymi są oceny określone stopniem: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający. Negatywną oceną jest ocena określona stopniem niedostateczny.

Dopuszcza się stosowanie „+” i „-” (decyduje o tym PSO) we wszystkich formach sprawdzania osiągnięć uczniów z wyjątkiem prac klasowych i sprawdzianów.

3. Przyjmuje się następujące kryteria ocen :
 - a) ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
 - posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
 - biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe,
 - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) lub posiada inne, porównywalne osiągnięcia;
 - b) ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania przedmiotu w danej klasie na poziomie wymagań ponadpodstawowych,
 - sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych, nietypowych sytuacjach;
 - c) ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie na poziomie wymagań ponadpodstawowych,

- poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne;
- d) ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie wymagań podstawowych,
 - rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności;
- e) ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności z poziomu wymagań podstawowych, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez niego podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
 - rozwiązuje typowe zadania praktyczne i teoretyczne o niewielkim stopniu trudności;
- f) ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.
4. Oceny ustala się w zależności od opanowania przez ucznia określonego poziomu wymagań edukacyjnych. Obowiązujące poziomy wymagań:
- a) Poziom **podstawowy**: obejmuje wiadomości i umiejętności najbardziej przystępne, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania dalszej nauki;
- b) Poziom **ponadpodstawowy**: obejmuje wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej typowe, często o charakterze problemowym.
5. Ustala się zależności między tygodniowym wymiarem godzin nauczania danego przedmiotu a minimalną liczbą ocen cząstkowych wystawionych w półroczu zgodnie z tabelą.

Rytmiczność oceniania

Tygodniowy wymiar godzin nauczania	do 31.10 do 31.03	do 31.12 do 31.05	łącznie
1 h	co najmniej 1 ocena	co najmniej 2 oceny	nie mniej niż 3 oceny
2 h	co najmniej 2 oceny	co najmniej 2 oceny	nie mniej niż 4 ocen
3 h	co najmniej 2 oceny	co najmniej 2 oceny	nie mniej niż 4 ocen
4 h	co najmniej 2 oceny	co najmniej 3 oceny	nie mniej niż 5 ocen
5 h	co najmniej 3 oceny	co najmniej 3 oceny	nie mniej niż 6 ocen
6 h	co najmniej 3 oceny	co najmniej 3 oceny	nie mniej niż 6 ocen

Przy zachowaniu zasad rytmiczności oceniania dwugodzinny blok zajęć uzupełniających (przyroda, historia i społeczeństwo] traktowany jest na równi z 1 godziną zajęć edukacyjnych).

6. Rodzice uzyskują informacje o wynikach uczniów poprzez:

- a) dziennik elektroniczny – ocena wraz z informacją o formie sprawdzenia wiedzy, wagą oceny, ewentualnie komentarzem zawierającym np. nazwę działu
- b) udział w rozmowach indywidualnych z nauczycielami w terminach ustalonych w kalendarzu na dany rok szkolny
- c) uczestnictwo w wywiadówkach
- d) pisemną informację przekazywaną przez wychowawców raz w półroczu
- e) rozmowy telefoniczne
- f) indywidualne kontakty z nauczycielem w godzinach pracy - w szczególności uzasadnionych przypadkach i terminie uzgodnionym z nauczycielem

§ 5

FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Przyjmuje się następujące formy sprawdzania osiągnięć uczniów:

1. **Praca klasowa** - jest to pisemne zapowiedziane sprawdzenie wiadomości i umiejętności obejmujące swoim zakresem materiał przynajmniej jednego działu programowego - w czasie jednej lub dwóch jednostek lekcyjnych;
2. **Sprawdzian** - jest to pisemne zapowiedziane sprawdzenie wiadomości i umiejętności, obejmujące swoim zakresem materiał mniejszy od działu programowego – w czasie do jednej godziny lekcyjnej;
3. Kontrola bieżąca:
 - **kartkówka** - jest to pisemne zapowiedziane lub niezapowiedziane sprawdzenie wiadomości i umiejętności obejmujące materiał ostatnich dwóch tematów lekcji – w czasie do 20 minut;
 - **odpowiedź** - jest to ustne sprawdzenie wiadomości i umiejętności uwzględniające zakres materiału z dwóch ostatnich tematów lekcji.
4. Inne formy kontroli zawarte są w PSO.
5. Formy kontroli osiągnięć uczniów z wychowania fizycznego określa PSO WF.

§ 6

ZASADY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Termin pracy klasowej i sprawdzianu uczeń powinien poznać co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Ustalone terminy obowiązują obie strony.
2. W ciągu tygodnia mogą się odbyć łącznie 3 prace klasowe lub sprawdziany. W razie nieobecności nauczyciela lub lekcji nieodbytej z przyczyn obiektywnych dopuszcza się łącznie 4 prace klasowe lub sprawdziany w tygodniu. W ciągu dnia może się odbyć tylko jedna praca klasowa lub sprawdzian.
3. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy ucznia podczas każdej formy sprawdzania wiadomości (w szczególności poprzez korzystanie z telefonu komórkowego, materiałów w formie papierowej), następuje odebranie pracy. W tej sytuacji uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
4. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do pracy klasowej i sprawdzianu. W razie nieobecności winien napisać pracę w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nieprzekraczającym dwóch tygodni, licząc od momentu powrotu do szkoły). W przypadku niewywiązania się ucznia z powyższego obowiązku nauczyciel w rubryce ocen wpisuje symbol „nb”.
5. Prace klasowe i sprawdziany oraz poprawy prac klasowych i sprawdzianów powinny być ocenione w ciągu dwóch tygodni.
6. W przypadku uzyskania przez ucznia oceny niezadowolającej z pracy klasowej lub sprawdzianu, może on przystąpić do ponownego sprawdzenia wiadomości i umiejętności z tego zakresu materiału. Poprawa musi nastąpić w terminie uzgodnionym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny. Istnieje tylko jedna możliwość poprawy.
7. Kwestię poprawy innych form sprawdzania osiągnięć uczniów regulują PSO.
8. W przypadku, gdy uczeń poprawiał ocenę, z obu uzyskanych ocen oblicza się średnią arytmetyczną i wpisuje się ją w miejsce pierwszej oceny.
9. Dwa tygodnie przed klasyfikacją śródroczną i roczną nie należy przeprowadzać pisemnych prac klasowych i sprawdzianów (dotyczy prac planowanych na dane półrocze).
10. Uczeń powinien mieć co najmniej 7 dni na przygotowanie dłuższych zadań domowych (np. wypracowania, referatu).
11. Na okres przerw świątecznych i ferii zimowych uczniom nie zadaje się prac domowych. Pierwszy dzień nauki po w/w okresie jest dniem wolnym od bieżącej

kontroli wiadomości i umiejętności (kartkówka, odpowiedź), jak również od prac klasowych i sprawdzianów.

12. Raz na półrocze uczeń ma prawo zwolnić się u nauczyciela przed lekcją z bieżącej, niezapowiedzianej kontroli wiadomości i umiejętności bez podania przyczyny, co nie powinno mieć wpływu na ocenę. Ilość osób zwalnających się może być nieograniczona.
13. W szkole stosowana jest loteria numerowa, w wyniku której uczeń nabywa prawo zwolnienia z niezapowiedzianych form kontroli wiadomości i umiejętności (zasady loterii określa oddzielny regulamin).

§ 7

OCENIANIE ŚRÓDROCZNE I ROCZNE

1. Klasyfikacja śródroczna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania.
2. Na ocenę śródroczną i roczną wpływ mają następujące formy aktywności z przypisanymi im wagami:

a) praca klasowa	-	5
b) sprawdzian	-	4
c) kartkówka	-	3
d) odpowiedź ustna z języków obcych	-	4
e) odpowiedź ustna	-	3
f) zadanie domowe	-	2
g) praca na lekcji	-	3

Dopuszcza się stosowanie innych form aktywności związanych ze specyfiką przedmiotu, o których mowa w PSO.

3. Oceny śródroczne/roczne ustala się wg wzoru z zastrzeżeniem ust.4, ust.5, ust.6.

$$\text{OCENA} = \frac{\text{ocena} \times \text{waga} + \text{ocena} \times \text{waga} + \dots + \text{ocena} \times \text{waga}}{\text{suma wag (ze wszystkich form kontroli przeprowadzonych w danej klasie)}}$$

4. W przypadku nieprzystąpienia ucznia do obowiązkowej formy kontroli wiadomości i umiejętności, o której mowa w § 6 ust. 3, przy wystawianiu oceny śródrocznej/rocznej uwzględnia się wagę tej formy kontroli.
5. Warunkiem otrzymania śródrocznej i rocznej:
 - a) oceny dopuszczającej jest uzyskanie przewagi ocen pozytywnych z prac klasowych i sprawdzianów oraz uzyskanie średniej ważonej co najmniej 1,75;
 - b) oceny bardzo dobrej lub wyższej są pozytywne oceny ze wszystkich prac klasowych i sprawdzianów oraz uzyskanie odpowiedniej średniej ważonej.

6. Średnią ważoną oblicza się do dwóch miejsc po przecinku. Stosuje się zaokrąglenia:
 - a) średnią ważoną 0,59 zaokrąglamy w dół, np. 3,59 zaokrąglą się do 3,0; oceny z wychowania fizycznego informatyki, zajęć technicznych, muzyki, plastyki i zajęć artystycznych należy przede wszystkim brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.
7. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, oprócz wysiłku wkładanego przez ucznia należy brać pod uwagę systematyczność udziału w zajęciach oraz aktywność ucznia w działaniach podejmowanych przez szkołę na rzecz kultury fizycznej.
8. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego, na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia tych ćwiczeń wydanej przez lekarza .
9. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z zajęć wychowania fizycznego, informatyki na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia ucznia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.
10. Zwolnienia dokonuje dyrektor zgodnie z procedurą **załącznik nr 1**.
11. Jeżeli okres zwolnienia ucznia z zajęć wychowania fizycznego, informatyki uniemożliwia ustalenie śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej, w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony” lub „zwolniona”.
12. Dyrektor szkoły na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) oraz na podstawie opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, zwalnia do końca danego etapu edukacyjnego ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z nauki drugiego języka obcego.
13. Podstawą do wystawienia oceny końcoworocznej w klasie trzeciej jest średnia ważona ze wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w danym roku.
14. Ocena roczna jest wystawiana w oparciu o ocenę śródroczną. Aby uzyskać pozytywną ocenę roczną, uczeń musi otrzymać co najmniej najniższą ocenę pozytywną za II półrocze.

Ocena roczna ustalana jest zgodnie z tabelą:

I pół.	1 ndst	2 dop	3 dst	4 db	5 bdb	6 cel
II pół.						
1 ndst	1	1	1	1	1	1
2 dop	2	2	2	3	3	3
3 dst	2	3	3	3	4	4
4 db	3	3	4	4	4	4
5 bdb	3	4	4	5	5	5
6 cel	3	4	5	5	6	6

Podstawą do wystawienia oceny końcowoszkolnej jest średnia ocen rocznych ucznia.

Przy ocenach śródrocznych i rocznych nie stosujemy „+” i „-”.

15. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne.
16. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z dodatkowych zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne dodatkowe zajęcia edukacyjne. Roczna ocena klasyfikacyjna z dodatkowych zajęć edukacyjnych nie ma wpływu na promocję do klasy programowo wyższej ani na ukończenie szkoły.
17. O przewidywanej dla ucznia śródrocznej ocenie niedostatecznej należy poinformować ucznia, jego rodziców (indywidualnie, telefonicznie lub listownie) na miesiąc przed zakończeniem klasyfikacji śródrocznej.
18. Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne są zobowiązani poinformować wychowawcę klasy o przewidywanych dla uczniów jego klasy rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.
19. Wychowawca klasy na zebraniu z rodzicami organizowanym na miesiąc przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej przekazuje rodzicom pisemną informację o przewidywanych rocznych ocenach klasyfikacyjnych, której odbiór rodzice potwierdzają podpisem.

20. Rodzice nieobecni na tym zebraniu zostają telefonicznie poinformowani przez wychowawcę klasy o przesłaniu przez ich dziecko informacji o przewidywanych ocenach. Rodzice potwierdzają odbiór informacji podpisem i za pośrednictwem dziecka przekazują ją wychowawcy.
21. Przewidywane oceny roczne nie są ostateczne i mogą ulec zmianie.
22. Warunki i tryb uzyskania przez ucznia wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.
- a) Warunki:**
- przystąpienie do wszystkich prac klasowych i sprawdzianów,
 - w przypadku w.f. do sprawdzianów umiejętności i motoryki z uwzględnieniem ograniczeń zdrowotnych,
 - w przypadku muzyki, plastyki, informatyki, zajęć artystycznych – uzyskanie ocen z wszystkich prac obowiązkowych,
 - ocena może być poprawiona tylko o jeden stopień.
- b) Tryb:**
- złożenie pisemnego uzasadnionego wniosku do nauczyciela przedmiotu w terminie 5 dni od daty wystawienia proponowanej oceny rocznej,
 - ustalenie przez nauczyciela terminu, zakresu materiału, formy i kryteriów poprawienia oceny zgodnie z PSO, (termin poprawy wyznacza się nie później niż na tydzień przed klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej).
23. Oceny klasyfikacyjne śródroczne/roczne ustala się w stopniach wg następującej skali.

Stopień	skrót
Celujący	cel
Bardzo dobry	bdb
Dobry	db
Dostateczny	dst
Dopuszczający	dop
Niedostateczny	ndst

Rozdział 3

PROJEKT EDUKACYJNY

§ 8

1. Uczniowie gimnazjum biorą udział w realizacji projektu edukacyjnego.
2. Projekt edukacyjny jest zespołowym, planowanym działaniem uczniów, mający na celu rozwiązywanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod.
3. Zakres tematyczny projektu edukacyjnego może dotyczyć wybranych treści nauczania określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjalistów lub wykraczać poza te treści.
4. Projekt edukacyjny jest realizowany przez zespół uczniów pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania:
 - a) wybranie tematu projektu edukacyjnego;
 - b) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji;
 - c) wykonanie zaplanowanych działań;
 - d) publiczne przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego;
 - e) podsumowanie pracy uczniów nad projektem.
5. Kryteria oceniania zachowania ucznia gimnazjum zawarte w ocenianiu wewnątrzszkolnym uwzględniają działania ucznia w realizacji projektu edukacyjnego.
6. Wychowawca klasy na początku roku szkolnego, w którym uczniowie będą realizować projekt edukacyjny, informuje uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o warunkach realizacji projektu edukacyjnego.
7. Informacje o udziale ucznia w realizacji projektu edukacyjnego oraz temat projektu edukacyjnego wpisuje się na świadectwie ukończenia gimnazjum.
8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, uniemożliwiających udział ucznia w realizacji projektu edukacyjnego, dyrektor szkoły może zwolnić ucznia z realizacji projektu edukacyjnego. Wówczas na świadectwie ukończenia gimnazjum w miejscu przeznaczonym na wpisanie informacji o udziale ucznia w realizacji projektu edukacyjnego wpisuje się „zwolniony” albo „zwolniona”.
9. Procedury realizacji projektu edukacyjnego stanowią załącznik nr 6 do Statutu Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Bartłomieja Nowodworskiego w Tucholi.

Rozdział 4

OCENIANIE ZACHOWANIA UCZNIÓW

§ 9

1. Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - a) warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania,
 - b) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania.

2. Śródroczna/roczna ocena klasyfikacyjna zachowania uwzględnia w szczególności:
 - a) wywiązywanie się z obowiązków ucznia;
 - b) postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej;
 - c) dbałość o honor i tradycje szkoły ;
 - d) dbałość o piękno mowy ojczystej;
 - e) dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób;
 - f) godne, kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią;
 - g) okazywanie szacunku innym osobom.

3. Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub odchylenia rozwojowe, należy uwzględnić wpływ stwierdzonych zaburzeń lub odchylenia na jego zachowanie na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

4. Ocena klasyfikacyjna zachowania nie ma wpływu na:
 - a) oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych;
 - b) promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły.

5. Oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych nie mają wpływu na ocenę klasyfikacyjną zachowania.

6. Zachowanie ucznia ocenia się według następującej skali:
 - a) wzorowe,
 - b) bardzo dobre,
 - c) dobre,
 - d) poprawne,

- e) nieodpowiednie,
- f) naganne.

7. Ustala się następujące kryteria ocen:

- a) Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który
 - Wypełnia obowiązki ucznia zawarte w Statucie Szkoły
 - nie stwarza kłopotów wychowawczych,
 - szanuje tradycje szkoły,
 - dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
- b) Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia kryteria na ocenę dobrą, a ponadto:
 - a) bierze udział w konkursach, olimpiadach, zawodach na etapie szkolnym,
lub
 - bierze udział w pracach na rzecz klasy lub szkoły.
- c) Ocenę **wzorową** otrzymuje uczeń, który bez zastrzeżeń spełnia wymagania zawarte w kryteriach na ocenę bardzo dobrą i:
 - reprezentuje z powodzeniem szkołę w konkursach, zawodach, olimpiadach na etapie wyższym niż szkolny
lub
 - inicjuje i wykonuje prace na rzecz szkoły
lub
 - bierze aktywny udział w pracach na rzecz środowiska w swoim miejscu
- zamieszkania
lub
 - wyróżnia się szczególną pracą na rzecz szkoły lub klasy.
- d) Ocenę **poprawną** otrzymuje uczeń, który uchybia wymaganiom zawartym w kryteriach na ocenę dobrą.
- e) Ocenę **nieodpowiednią** otrzymuje uczeń, który nie wywiązuje się z obowiązków ucznia określonych w Statucie Szkoły.
- f) Ocenę **naganną** otrzymuje uczeń, który rażąco uchybia wymaganiom zawartym w Statucie Szkoły oraz negatywnie oddziałuje na rówieśników, a zastosowane środki wychowawcze nie odnoszą skutków.

8. Ocena „nieodpowiednia” i „naganna” wyklucza pełnienie jakichkolwiek funkcji w samorządzie uczniowskim oraz uczestnictwo w poczcie sztandarowym, reprezentowania szkoły w konkursach, olimpiadach i zawodach sportowych.

9. Nauczyciele i pracownicy szkoły winni przekazywać wychowawcom klas swoje spostrzeżenia i uwagi dotyczące zachowania uczniów najpóźniej na dwa tygodnie przed terminem wystawienia oceny śródrocznej, oraz na sześć tygodni przed terminem wystawienia oceny rocznej. W szczególnych sytuacjach wychowawca może uwzględnić późniejsze uwagi mogące mieć wpływ na ocenę z zachowania.

10. Uczeń wypełnia kartę samooceny (**załącznik nr 1 do WSO**) na dwa tygodnie przed

wystawieniem ocen śródrocznych i na sześć tygodni przed wystawieniem ocen rocznych. Następnie wychowawca przedstawia kartę samorządowi klasowemu w celu zaciągnięcia opinii. Samorząd może wyrazić opinie pozytywną lub negatywną.

11. Wychowawca ustala ocenę na podstawie otrzymanych kart samooceny, uwzględniając uwagi innych nauczycieli i pracowników szkoły o uczniu oraz po zaciągnięciu opinii KZN. Wychowawca wystawia śródroczną proponowaną ocenę zachowania w terminie do jednego tygodnia od zebrania rady pedagogicznej (z zastrzeżeniem pkt 15) oraz proponowaną ocenę roczną w terminie 4 tygodni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej.
12. O przewidywanej dla ucznia śródrocznej ocenie nagannej zachowania wychowawca informuje ucznia i jego rodziców (indywidualnie, telefonicznie lub listownie) na miesiąc przed zakończeniem klasyfikacji śródrocznej.
13. Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej wychowawca klasy zobowiązany jest pisemnie poinformować ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania.
14. Wychowawca na prośbę ucznia uzasadnia ocenę zachowania. Uzasadnienie tylko w obecności zainteresowanego ucznia powinno być sformułowane w sposób życzliwy i uargumentowany.
15. Informacja wychowawcy o ostatecznej ocenie zachowania powinna być przekazana uczniom nie później niż tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
16. Ustalona przez wychowawcę klasy roczna ocena klasyfikacyjna zachowania jest ostateczna z zastrzeżeniem ust. 18.
17. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia zgłasza się w terminie do 7 dni od dnia ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej z zachowania, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia zakończenia zajęć dydaktycznych.
18. W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która ustala roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.
19. W skład komisji wchodzi:
 - a) dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - b) wychowawca klasy,

- c) wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne w danej klasie,
 - d) pedagog,
 - e) psycholog
 - f) przedstawiciel samorządu uczniowskiego,
 - g) przedstawiciel rady rodziców.
20. Komisja ustala roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń . ocena ustalona jest w drodze głosowania zwykłą większością głosów, w przypadku równej liczby decyduje głos przewodniczącego komisji. Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna zachowania nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.
21. Z prac komisji sporządza się protokół zawierający w szczególności:
- a) Imię i nazwisko ucznia
 - b) skład komisji,
 - c) termin posiedzenia komisji,
 - d) wynik głosowania,
 - e) ustaloną ocenę zachowania wraz z uzasadnieniem.

Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.

22. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana końcoworocznej oceny zachowania.
- a) warunki**
 - ocena zachowania może być poprawiona o jeden stopień
 - pozytywna opinia pedagoga i psychologa szkolnego uzasadniająca możliwość poprawy oceny zachowania, sporządzona w formie pisemnej,
 - b) tryb**
 - pisemne uzasadnienie do wychowawcy w ciągu 5 dni od terminu wystawienia proponowanej oceny końcoworocznej, zawierające formy aktywności wskazujące na spełnienie wymagań na wyższą ocenę zachowania.

Rozdział 5

PROMOCJA. UKOŃCZENIE SZKOŁY

§ 10

1. Uczeń otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, uzyskał roczne oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej z zastrzeżeniem § 9 ust. 5 i § 10 ust. 2.
2. Uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia gimnazjum i liceum, rada pedagogiczna może jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego promować do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, pod warunkiem, że te obowiązkowe zajęcia edukacyjne są zgodne ze szkolnym planem nauczania i realizowane w klasie programowo wyższej.
3. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał z obowiązkowych zajęć edukacyjnych średnią ocen co najmniej 4,75 oraz co najmniej bardzo dobrą ocenę zachowania, otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej z wyróżnieniem. W przypadku uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą nie ustala się oceny zachowania. W przypadku, gdy uczeń uczęszczał na zajęcia religii i zajęcia etyki, do średniej rocznych i końcowych ocen klasyfikacyjnych ucznia wlicza się ocenę ustaloną jako średnia ocen z odpowiednio rocznych lub końcowych ocen klasyfikacyjnych uzyskanych z tych zajęć.
4. Uczniowi, który uczęszczał na dodatkowe zajęcia edukacyjne lub religię albo etykę do średniej ocen, o której mowa w ust. 3 wlicza się także roczne oceny uzyskane z tych zajęć.
5. Laureaci konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim w gimnazjum oraz laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych otrzymują z danych zajęć edukacyjnych celującą roczną ocenę klasyfikacyjną. Uczeń, który tytuł laureata konkursu przedmiotowego uzyskał po ustaleniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje z tych zajęć edukacyjnych celującą końcową ocenę klasyfikacyjną.
6. Uczeń, który nie spełnił warunków określonych w ust.1, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej i powtarza klasę.
7. Uczeń kończy gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną:
 - a) jeżeli w wyniku klasyfikacji końcowej, na którą składają się roczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych uzyskane w klasie programowo najwyższej oraz roczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się w klasach programowo

niższych w szkole danego typu, uzyskał oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej z zastrzeżeniem § 8 ust. 5 i 6;

b) w przypadku gimnazjum – jeżeli ponadto przystąpił odpowiednio do egzaminu gimnazjalnego.

8. Uczeń kończy gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną z wyróżnieniem, jeżeli w wyniku klasyfikacji końcowej uzyskał z obowiązkowych zajęć edukacyjnych średnią ocen co najmniej 4,75 oraz co najmniej bardzo dobrą ocenę zachowania.
9. Uczniowi, który uczęszczał na dodatkowe zajęcia edukacyjne lub religię albo etykę do średniej ocen, o której mowa w ust. 8 wlicza się także roczne oceny uzyskane z tych zajęć. W przypadku, gdy uczeń uczęszczał na zajęcia religii i zajęcia etyki, do średniej rocznych i końcowych ocen klasyfikacyjnych ucznia wlicza się ocenę ustaloną jako średnia ocen z odpowiednio rocznych lub końcowych ocen klasyfikacyjnych uzyskanych z tych zajęć. Jeżeli ocena ustalona jako średnia ocen z rocznych lub końcowo rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć religii i etyki nie jest liczbą całkowitą, ocenę należy zaokrąglić do liczby całkowitej w górę.

Rozdział 6

EGZAMINY SZKOLNE

§ 11

SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

1. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia zgłasza się od dnia ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
2. W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia i ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych.
3. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności przeprowadza się nie później niż w terminie 5 dni od zgłoszenia zastrzeżenia. Termin uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
4. W skład komisji wchodzi:
 - a) dyrektor szkoły albo nauczyciel wyznaczony przez dyrektora szkoły – jako przewodniczący komisji,
 - b) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne,
 - c) nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne.
5. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym, że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.
6. Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
7. Ze sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia sporządza się protokół zawierający w szczególności:

- a) nazwę zajęć edukacyjnych, z których był przeprowadzony sprawdzian,
 - b) imiona i nazwiska osób wchodzących w skład komisji,
 - c) termin sprawdzianu wiadomości i umiejętności,
 - d) imię i nazwisko ucznia,
 - e) zadania sprawdzające,
 - f) ustaloną ocenę klasyfikacyjną.
8. Do protokołu dołącza się odpowiednio pisemne prace ucznia, zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia i zwięzłą informację o wykonaniu przez ucznia zadania praktycznego. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.
 9. Sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.
 10. Sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia z plastyki, muzyki, zajęć artystycznych, zajęć technicznych, informatyki, zajęć komputerowych i wychowania fizycznego ma przede wszystkim formie zadań praktycznych.
 11. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.
 12. Przepis ust. 1- 11 stosuje się odpowiednio w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych uzyskanej w wyniku egzaminu poprawkowego, z tym, że termin do zgłoszenia zastrzeżeń wynosi 5 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego. W tym przypadku ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

§ 12

EGZAMIN POPRAWKOWY

1. Uczeń, który w wyniku rocznej klasyfikacji uzyskał ocenę niedostateczną z jednych albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może zdawać egzamin poprawkowy.
2. Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej oraz ustnej, z wyjątkiem egzaminu z zajęć technicznych, muzyki, plastyki, zajęć artystycznych, informatyki, oraz wychowania fizycznego, z których egzamin ma przede wszystkim formę zadań praktycznych.
3. Termin egzaminu poprawkowego wyznacza dyrektor szkoły do dnia zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno – wychowawczych.

4. Egzamin poprawkowy przeprowadza się w ostatnim tygodniu ferii letnich.
5. Egzamin poprawkowy i sprawdzian wiadomości i umiejętności przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły. W skład komisji wchodzi:
 - a) dyrektor szkoły albo nauczyciel wyznaczony przez dyrektora szkoły - jako przewodniczący komisji,
 - b) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne,
 - c) nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne.
6. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 5 pkt. b, może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje w skład komisji innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym, że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.
7. Z egzaminu poprawkowego sporządza się protokół zawierający w szczególności:
 - a) Nazwę zajęć edukacyjnych, z których był przeprowadzony egzamin
 - b) Imiona i nazwiska osób wchodzących w skład komisji,
 - c) Termin egzaminu poprawkowego
 - d) Imię i nazwisko ucznia
 - e) Zadania egzaminacyjne
 - f) Ustaloną ocenę klasyfikacyjną
8. Do protokołu załącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia i zwięzłą informację o wykonaniu przez ucznia zadania praktycznego. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.
9. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do egzaminu w dodatkowym terminie, określonym przez dyrektora szkoły, nie później niż do końca września.
10. Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji i powtarza klasę z zastrzeżeniem ust.9.
11. Uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia gimnazjum i liceum, rada pedagogiczna może jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego promować do klasy wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, pod warunkiem, że te obowiązkowe zajęcia edukacyjne są, zgodnie ze szkolnym planem nauczania, realizowane w klasie programowo wyższej.

§13

EGZAMIN KLASYFIKACYJNY

1. Uczeń może nie być klasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.
2. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.
3. Na wniosek ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieobecności nieusprawiedliwionej lub na wniosek jego rodziców (prawnych opiekunów) rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny.
4. Egzamin klasyfikacyjny zdaje również uczeń:
 - a) realizującemu na podstawie odrębnych przepisów indywidualny tok nauki,
 - b) w przypadku zmiany typu szkoły lub profilu (w takim przypadku dyrektor szkoły może zwolnić ucznia z obowiązku składania egzaminów klasyfikacyjnych z tych przedmiotów, w których nie ma różnic programowych, a z których uczeń otrzymał stopnie roczne lub śródroczne co najmniej dopuszczające).
5. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno – wychowawczych. Termin egzaminu i liczbę egzaminów klasyfikacyjnych przeprowadzanych danego dnia ustala dyrektor z uczniem i jego rodzicami.
6. Egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 44k ust. 2 i 3 oraz art. 66 ust. 1b ustawy, przeprowadza komisja, w której skład wchodzi:
 - a) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne - jako przewodniczący komisji,
 - b) nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne.
7. W skład komisji przeprowadzającej egzamin klasyfikacyjny w przypadku ucznia, który przeszedł z innego typu szkoły i kontynuuje we własnym zakresie naukę języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego lub uczęszcza do oddziału w innej szkole na zajęcia danego języka, dyrektor szkoły może powołać nauczyciela danego języka zatrudnionego w innej szkole.
8. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej, z wyjątkiem przedmiotów: zajęć technicznych, muzyki, plastyki, zajęć artystycznych, informatyki, i wychowanie fizyczne, z których egzamin powinien mieć przede wszystkim formę zadań praktycznych.
9. Na podstawie przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego egzaminator ustala ocenę semestralną lub roczną.

10. Z egzaminu klasyfikacyjnego sporządza się protokół zawierający w szczególności:
 - a) nazwę zajęć edukacyjnych, z których był przeprowadzony egzamin,
 - b) imiona i nazwiska osób wchodzących w skład komisji,
 - c) termin egzaminu klasyfikacyjnego,
 - d) imię i nazwisko ucznia,
 - e) zadania egzaminacyjne,
 - f) ustaloną ocenę klasyfikacyjną.

11. Do protokołu załącza się pisemne odpowiedzi ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia i zwięzłą informację o wykonaniu przez ucznia zadania praktycznego. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.

12. Uzyskana w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna.

13. W czasie egzaminu klasyfikacyjnego mogą być obecni – w charakterze obserwatorów – rodzice (prawni opiekunowie) ucznia.

Rozdział 7

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 14

1. W przypadku konfliktów w relacji uczeń – nauczyciel, zaistniałych w obszarze WSO, uczeń może uzyskać pomoc, zgłaszając problem do:
 - a) nauczyciela przedmiotu,
 - b) wychowawcy,
 - c) pedagoga,
 - d) dyrektora szkoły.
2. Wewnątrzszkolny System Oceniania podlega ewaluacji.